

Vlasta Ilišin, Ankica Marinović Bobinac,
Furio Radin

DJECA I MEDIJA

Uloga medija u svakodnevnom životu djece

Državni zavod za zaštitu obitelji, materinstva i
mladeži i Institut za društvena istraživanja u
Zagrebu, Zagreb, 2001., 175 str.

Medijski utjecaji na suvremenog čovjeka počinju od najranije životne dobi. Djeca dolaze u roditeljski dom koji je u većoj ili manjoj mjeri napučen medijima, koje koriste odrasli i djeca.

O utjecajima medija na suvremenog čovjeka raspravljaju mnoge teorije, kao npr. teorija direktnih efekata, teorija ograničenih efekata, koncept medijskih primatelja, teorija zadovoljenja potreba i sl. U početku su se teoretičari bavili negativnim disfunkcionalnim utjecajima medija, kao što je to učinila teorija direktnih efekata. U posljednje vrijeme sve više se bave pozitivnim utjecajima medija, tj. onima koji su funkcionalni za pojedince i društvo. Tu se posebno ističu teorija ograničenih efekata i teorija zadovoljenja potreba. Naime, sve je očitije da masovni mediji postaju važan socijalizacijski agens.

Stoga su autor i autorice knjige *Djeca i mediji*, Vlasta Ilišin, Furio Radin i Ankica Marinović Bobinac, proveli empirijsko istraživanje na uzorku od 1000 djece koja su pohađala peti, šesti, sedmi i osmi razred osnovnih škola (odnosno u dobi od 11 do 15 godina). Namjera im je bila proučiti mjesto i ulogu masovnih medija u svakodnevnom životu djece. Posebnu pozornost su posvetili slobodnom vremenu djece, u kojem su ona oslobođena svih obveza i prepuštena aktivnostima po vlastitom izboru. Istovremeno, to je i vrijeme u kojem djeca najviše koriste medije.

Knjiga ima 175 stranica i podijeljena je na šest poglavlja, priloge i *summary*. Svaki od autora bavio se posebnim aspektom istraživanja. Ankica Marinović Bobinac posvetila je posebnu pozornost obitelji i školi, Furio Radin vrijednostima i nepri-

vatljivom ponašanju, a Vlasta Ilišin slobodnom vremenu.

Proučavanje obitelji i škole Ankice Marinović Bobinac pokazalo je da se veći broj djece rodi u obiteljima čiji je društveni status niži. Bolje ocjene imaju djeca iz obitelji višeg društvenog statusa koja žive u urbanoj sredini, te su ona i više zainteresirana za bavljenje nekom izvanškolskom aktivnošću. Dječaci preferiraju bavljenje sportom, a djevojčice učenje stranih jezika ili pohađanje glazbene škole.

Ankica Marinović Bobinac je, među ostalim, posebnu pozornost posvetila komunikaciji između djece i onoj na relaciji roditelji–djeca. Utvrdila je da su najčešće teme razgovora između djece glazba, filmovi, prijatelji, škola i nastavnici, ljubav i sl., tj. teme iz svakodnevnog života. Slično je i kod komunikacije između roditelja i djece. Također prevladavaju one uobičajene teme kao što su škola i nastavnici, prijatelji i prijateljice, budućnost i sl. Autorica primjećuje kako u razgovorima između roditelja i djece postoje tabu–teme, a koje se prije svega odnose na seks, ljubav i politiku.

Budući su uloge u obiteljima često podijeljene na muške i ženske, ženama je prepuštena briga o djeci. One se više bave djecom, pristupačnije su, tolerantnije i zainteresiranije za životne probleme svoje djece od očeva pa djeca više razgovaraju s njima. Marinović Bobinac zaključuje kako je komunikacija između roditelja i djece nedostatna i sadržajno jednolična, te da dijaloška orijentacija roditelja ne raste s porastom obrazovanosti, što pokazuje da taj problem ima dublje korijene u suvremenom hrvatskom društvu.

Analizirajući vrijednosti i neprihvatljiva ponašanja, Furio Radin je utvrdio da najviše utjecaja u izgradnji vrijednosnog sustava ima obitelj. Obitelj, društveni ugled i vjera su najprihvaćenije vrijednosti, a političko potvrđivanje, moć, profesionalni uspjeh i bogatstvo najmanje prihvaćene vrijednosti. Ta slika drastično se mi-

